

บทที่ 1

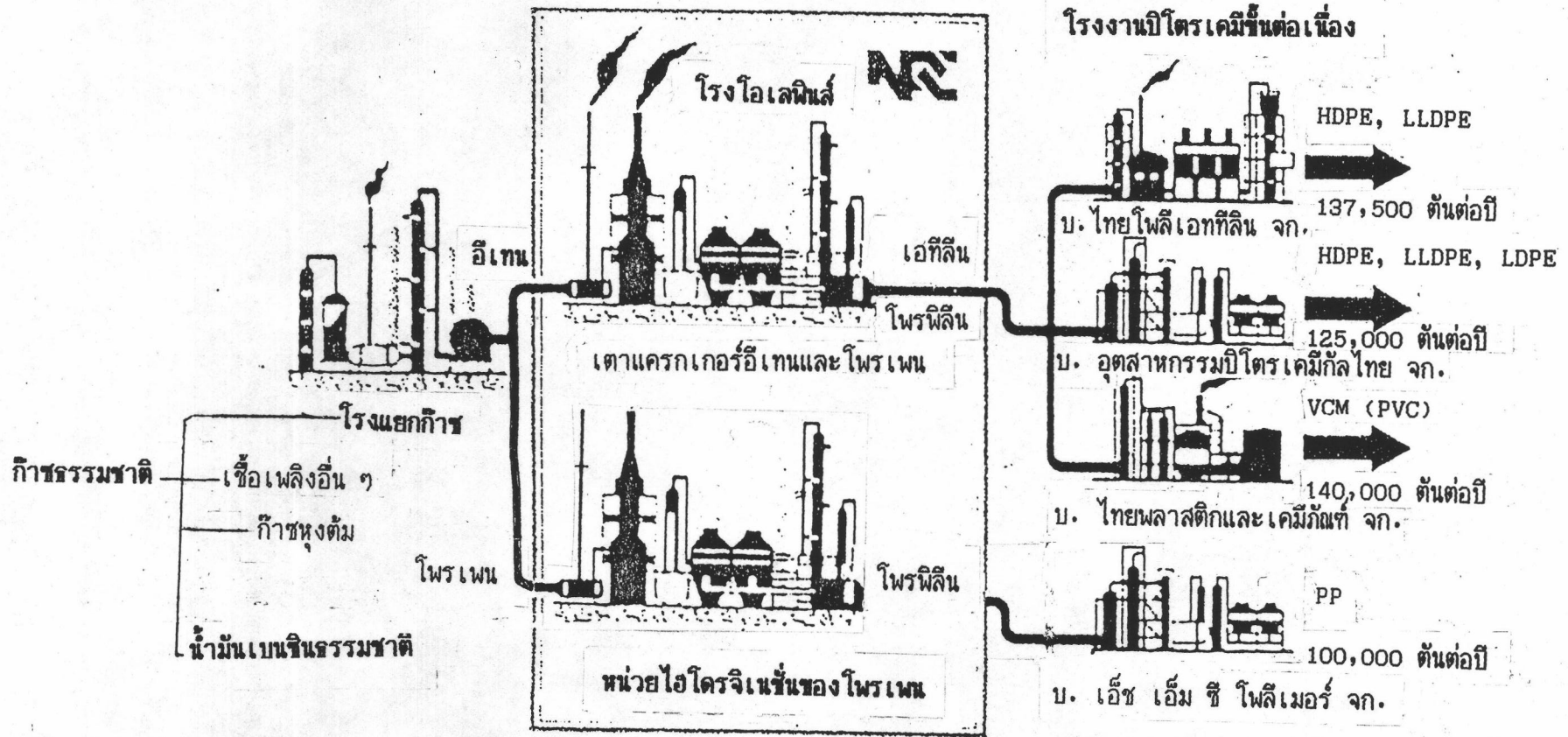
บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก (Eastern Seaboard Development Program) เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2524 โดยบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529) และครอบคลุมระยะเวลาในการดำเนินการต่อเนื่องมาจนถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) ในการนี้รัฐบาลได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายหลักเบื้องต้นไว้ 2 พื้นที่ คือ

1. บริเวณแหล่งอุตสาหกรรมเบาแหลมฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี กำหนดเป็นแหล่งอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อการส่งออกต่าง ๆ และมีโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกแก่การส่งออก
2. บริเวณแหล่งอุตสาหกรรมหนักมาบตาพุด จังหวัดระยอง กำหนดให้เป็นแหล่งที่ตั้งของโครงการอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นวัตถุดิบในการผลิต ประกอบด้วยโครงการอุตสาหกรรมหลัก 4 โครงการ ได้แก่
 - โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติ
 - โครงการอุตสาหกรรมปิโตรเคมี แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ โครงการอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ระยะที่ 1 และระยะที่ 2 ซึ่งระยะที่ 1 ได้ก่อสร้างแล้วเสร็จและสามารถดำเนินการผลิตได้ โดยมีโรงงานปิโตรเคมีขึ้นต่อเนื่องเปิดดำเนินการแล้ว 4 แห่งคือ บริษัท อุตสาหกรรมปิโตรเคมีคัลไทย จำกัด บริษัท ไทยพลาสติกและเคมีภัณฑ์ จำกัด บริษัท ไทยโพลีเอทธิลีน จำกัด และบริษัท เอ็ช เอ็ม ซี โปลิเมอร์ส จำกัด ดังรูปที่ 1
 - โครงการบู่แห่งชาติ ขณะนี้อยู่ในระหว่างการศึกษาดำเนินการเพื่อความเหมาะสม
 - โครงการโซดาแอช ปัจจุบันโครงการนี้เลิกไปแล้ว

โครงการกลุ่มโรงงานปิโตรเคมี

รูปที่ 1 โครงการกลุ่มโรงงานปิโตรเคมี ระยะที่ 1
ที่มา : บริษัท ปิโตรเคมีแห่งชาติ จำกัด

โครงการอุตสาหกรรมปิโตรเคมีเป็นโครงการที่ได้รับความสนใจจากผู้ลงทุน เป็นอย่างมาก จากเดิมที่ต้องผลิตโดยนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ มาเป็นใช้วัตถุดิบที่ได้จากโครงการโรงแยกก๊าซ เมื่อมีความพร้อมในด้านวัตถุดิบ สิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภค ประกอบกับการสนับสนุนจากภาครัฐบาล และคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน จึงเป็นเครื่องดึงดูดให้มีการลงทุนในอุตสาหกรรมประเภทนี้มากขึ้น

เนื่องจากผลิตภัณฑ์ที่ได้จากอุตสาหกรรมประเภทนี้ส่วนหนึ่งมีลักษณะ เป็นผลิตภัณฑ์ร่วม การปันส่วนต้นทุนร่วมจึงมีผลกระทบโดยตรงต่อต้นทุนและกำไรของแต่ละผลิตภัณฑ์ ดังนั้นกิจการจึงควรให้ความสำคัญต่อการปันส่วนต้นทุนเข้าสู่ผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เหมาะสมกับสถานการณ์ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผน ควบคุม และตัดสินใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาวิธีการปันส่วนต้นทุนให้แก่ผลิตภัณฑ์ร่วมที่เกิดจากการผลิตในอุตสาหกรรมปิโตรเคมี โดยศึกษาถึงหลักเกณฑ์และวิธีการในการปันส่วนที่นิยมใช้กันทั่วไปว่ามีผลกระทบต่อต้นทุนและกำไรของผลิตภัณฑ์อย่างไร
2. ค้นหารูปแบบการปันส่วนต้นทุนที่เหมาะสมสำหรับอุตสาหกรรมปิโตรเคมี โดยเน้นที่อุตสาหกรรมปิโตรเคมีขั้นกลางและขั้นปลาย

ขอบเขตการศึกษาและข้อจำกัดของการวิจัย

เนื่องจากอุตสาหกรรมปิโตรเคมีขั้นต้นซึ่งดำเนินงานโดยบริษัท ปิโตรเคมีแห่งชาติ จำกัด ยังไม่เปิดดำเนินการเชิงพาณิชย์ในปี พ.ศ. 2533 ทำให้ไม่สามารถรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ได้ ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาเฉพาะอุตสาหกรรมปิโตรเคมีขั้นกลางและขั้นปลายเท่านั้น

สำหรับอุตสาหกรรมปิโตรเคมีขั้นกลางและขั้นปลาย ปัจจุบันมีผู้ดำเนินการทั้งสิ้น 4 ราย เป็นผู้ผลิตรายใหม่ 2 ราย ผู้ผลิตดั้งเดิม 2 ราย และในจำนวนนี้มีผู้ผลิตครบวงจรเพียง 1 ราย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาจากกิจการของผู้ผลิตดั้งเดิมที่มีรูปแบบการผลิตที่ครบวงจร เพื่อให้ได้รูปแบบการผลิตที่ถูกต้องและครบถ้วนที่สุด

สำหรับการรวบรวมข้อมูลต้นทุนการผลิตของบริษัทนั้น ได้มาจากแผนบัญชีของโรงงานที่จังหวัดระยองในปี 2533

ทฤษฎีที่สำคัญหรือสมมติฐาน

วิธีการปันส่วนต้นทุนแต่ละวิธีมีผลต่อการคำนวณต้นทุนของผลิตภัณฑ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

วิธีการค้นคว้าและวิจัย

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

1.1 จากการสัมภาษณ์ ใช้วิธีสัมภาษณ์ ประมวลความคิดเห็นจากบุคลากรผู้มีความชำนาญที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมปิโตรเคมี เช่น วิศวกร ผู้จัดการฝ่ายผลิต พนักงานบัญชี ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบันทึกข้อมูลทางการเงิน เป็นต้น

1.2 จากการศึกษาการปฏิบัติงาน ศึกษากระบวนการผลิตอย่างละเอียด ระบบการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องกับการผลิต และการเงิน การบัญชี

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

2.1 ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ วารสาร เอกสาร และบทความที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและลักษณะของผลิตภัณฑ์

2.2 ศึกษาระบบบัญชีต้นทุน การควบคุมต้นทุน จากหนังสือตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบัญชีต้นทุน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาเรื่องการปันส่วนต้นทุนสำหรับผลิตภัณฑ์ร่วมในอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ทำให้ได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ทำให้ทราบว่าการปันส่วนต้นทุนแต่ละวิธีมีผลต่อการคำนวณต้นทุนของผลิตภัณฑ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
2. เสนอแนะวิธีการปันส่วนที่เหมาะสมสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ได้จากอุตสาหกรรมปิโตรเคมี และใช้เป็นแนวทางในการปันส่วนต้นทุนสำหรับอุตสาหกรรมอื่นซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกัน